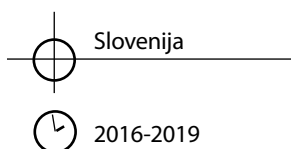

Analiza stanja na področju arhitekture javnih vrtcev in Analysis of the situation in the field of architecture of public šol v Sloveniji – evidentiranje, vrednotenje in varovanje kindergartens and schools in Slovenia – recording, evaluating and primerov kakovostne (trajnostne) arhitekturne prakse protecting examples of quality (sustainable) architectural practice

UDK: 727:373(497.4) ■ 1.03 Kratki znanstveni prispevek / Short Scientific Article ■ SUBMITTED: September 2018 / PUBLISHED: December 2018

Univerza
v Ljubljani
Fakulteta
za arhitekturo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

UVODNIK
EDITORIAL
ČLANEK
ARTICLE
RAZPRAVA
DISCUSSION
RECENZIJ
REVIEW
PROJEKT
PROJECT

ŠT. PROJEKTA *PROJECT NO.*
V5-1654

TIP PROJEKTA *TYPE OF PROJECT*
Ciljni raziskovalni projekt, CRP 2016

DELOVNA SKUPINA *WORKING GROUP*
vodja delovne skupine: prof.dr. Martina Zbašnik-Senegačnik;
člani skupine: prof. dr. Majda Cencič, doc. dr. Tina Štemberger, doc. Mojca Gregorski, doc. Mitja Zorc, izr. prof. dr. Matej Blenkuš, Damjana Zaviršek Hudnik, Špela Nardoni Kovač

INSTITUCIJE *INSTITUTIONS*
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo
Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta Koper

AVTORJI *AUTHORS*
Martina Zbašnik-Senegačnik, Mojca Gregorski, Damjana Zaviršek Hudnik, Špela Nardoni Kovač, Mitja Zorc, Matej Blenkuš

COBISS:

GREGORSKI, Mojca, ZAVIRŠEK HUDNIK, Damjana, NARDONI KOVAČ, Špela. Pomen evidentiranja in vrednotenja stavb vrtcev v Sloveniji = The importance of registration and evaluation of kindergarten buildings in Slovenia. AR: arhitektura, raziskave, ISSN 1581-6974. [Spletna izd.], 2017, [Št.] 2, str. 60-67, ilustr. http://www.fa.uni-lj.si/filelib/9_ar/2017-2/ar2017-2-separat6-b-2.pdf. [COBISS.SI-ID 3551620]

BLENKUŠ, Matej, ZORC, Mitja. Izsledki kvantitativne analize stavbnega fonda osnovnih šol v Sloveniji = The results of a quantitative analysis of the building fund for elementary schools in Slovenia. AR: arhitektura, raziskave, ISSN 1581-6974. [Spletna izd.], 2017, [Št.] 2, str. 48-59. http://www.fa.uni-lj.si/filelib/9_ar/2017-2/ar2017-2-separat5-b-2.pdf. [COBISS.SI-ID 3551108]

ZBAŠNIK-SENEGAČNIK, Martina, LUNDER VERLIČ, Stanka, BLENKUŠ, Matej, GREGORSKI, Mojca, ZORC, Mitja, ŠTEMBERGER, Tina, CENCIČ, Majda. Interdisciplinarni posvet o kakovosti arhitekture javnih vrtcev in osnovnih šol: uvodno predavanje in predstavitev projekta in raziskovalcev, MIZŠ, Ljubljana, 23. 1. 2018. [COBISS.SI-ID 3554948]

VSEBINA

Aktualne razmere na družbenem, tehnološkem, okoljskem, pedagoškem in drugih področjih na začetku 21. stoletja postavljajo obstoječe stavbe za vzgojo in izobraževanje pred velike izzive. Tradicionalni prostor varovanja otrok, skupinskega učenja ter splošnih pravil so nadomestili novi inovativni pedagoški pristopi, ki temeljijo na obravnavanju otrok kot individualnih osebnosti z lastnim ustvarjalnim potencialom. Ob tem se spreminjajo tudi prostorski normativi, ki terjajo večje površine, hkrati pa se pojavljajo potrebe po fleksibilnih in raznovrstno zasnovanih prostorih.

Preko osnovnega raziskovalnega vprašanja, kakšne so značilnosti kakovostnega fizičnega prostora za vzgojo in izobraževanje javnih vrtcev in osnovnih šol, prepoznavamo in opredeljujemo značilnosti kakovostnega prostora z vidika arhitekturne in pedagoške stroke v povezavi z medicinsko stroko, psihologijo, krajinsko arhitekturo, ekonomiko z vidika uporabnika, z vidika trajnosti ...

METODE DELA

Stavbe vrtcev in šol so bile obravnavane ločeno, kot dve vzporedni raziskavi po enaki metodi. Projekt je bil razdeljen v več vsebinskih faz, pri katerih so bile uporabljene naslednje metode dela:

- pregled relevantne literature in virov ter primerov dobrih praks
- zbiranje osnovnih podatkov o stavbah javnih šol in vrtcev
- evidentiranje osnovnih matičnih in podružničnih šol ter vrtcev (776 šol in 617 vrtcev)
- izoblikovanje kriterijev za evidentiranje reprezentativnega vzorca šol in vrtcev
- oblikovanje reprezentativnih vzorcev javnih šol in vrtcev
- anketiranje uporabnikov (ravnateljcev, učencev)
- analiza in vrednotenje izbranih primerov šol in vrtcev

REZULTATI

- Oblikovanje kriterijev za kategorizacijo stavb javnih šol in vrtcev v Sloveniji – kriteriji so bili opredeljeni glede na velikost, lokacijo v urbanem prostoru, čas izgradnje, arhitekturni pomen. Ob tem je bila upoštevana tudi regionalna zastopanost.
- Oblikovanje reprezentativnega vzorca vzgojno izobraževalnih stavb – s pomočjo štirih glavnih kriterijev za kategorizacijo stavb je bil izoblikovan reprezentativni raziskovalni vzorec 25 stavb vrtcev in 25 stavb šol, s katerim so raznoliki primeri šol in vrtcev primerni za nadaljnjo analizo.
- Izdelava evidenčnih listov za izbrane šole in vrtce – posamezne stavbe so bile analizirane z različnih vidikov arhitekturne stroke: urbanistični vidik, funkcionalni vidik, konceptualno-prostorski vidik, vidik uporabe tehnologije in materialov, arhitekturno-energijski vidik (bivalno ugodje – osvetlitev igralnic), vidik varovanja kulturne dediščine/kulturne identitete/elementov varovanja.
- Interdisciplinarni posvet – v okviru projekta sta bila organizirana

Slika 1: Grafični prikaz rezultatov anketnega dela analize obstoječih objektov vrtcev.

okrogla miza in posvet, na katerih so bila izpostavljena raziskovalna vprašanja strokovnjakov s področja pedagogike, psihologije, medicine, arhitekturne tehnologije, krajinske arhitekture, kulturne dediščine ter ekonomike in ekonomije. Strokovnjaki so opredelili vidike kakovosti prostorov šol in vrtcev s posameznih področij.

- Oblikovanje interdisciplinarnih dejavnikov za vrednotenje kakovosti arhitekture stavb – na osnovi analiz izbranih vrtcev in šol ter strokovnih prispevkov sodelujočih strokovnjakov z različnih področij so bili izpostavljeni ključni dejavniki za vrednotenje, ki vključujejo faze procesiranja (načrtovanje investicij, načrtovanje stavb in ureditev, vzdrževanje stavb in ureditev) ter arhitekturne elemente zasnove (umeščanje stavb in vrtcev v prostor, konstrukcijska in tehnična zasnova stavb, oblikovanje splošnih učilnic in igralnic; fleksibilna raba, prilagodljivost, združevanje in povezovanje prostorov, oblikovanje večnamenskih prostorov in komunikacij, oblikovanje drugih prostorov, zasnova in oblikovanje zunanjega prostora).

Cilji projekta

- Oblikovanje strokovnih podlag za izdelavo smernic za varovanje primerov kakovostne arhitekturne prakse in celovite politike na področju načrtovanja vzgojno-izobraževalnih ustanov.
- Priprava priročnika s strokovnimi podlagami za načrtovalce, investitorje, odločevalce ...
- Potujoča razstava s prikazom evidentiranih objektov kakovostne arhitekture šol in vrtcev.

ABSTRACT

The traditional childcare space and collective learning have been replaced by new innovative pedagogical approaches based on recognising a child as an individual with their own creative potential. This generates changes in facility-design standards, which require bigger surfaces. Facilities need to be flexible and diverse. Apart from architecture and pedagogy, the design of educational facilities also includes experts in the fields of medicine, psychology, landscape architecture, economics, architectural technology.